

Met dialoogkaarten in gesprek over geld

Toelichting voor de begeleider

Financiële problemen komen veel voor: één op de vijf huishoudens in Nederland heeft er mee te maken. Vaak denken we dat dit komt omdat mensen gewoon niet goed nadenken of omdat ze erg bij de dag leven. Onderzoek laat zien dat het iederéén kan overkomen: van jong tot oud, van hoog- tot laag-opgeleid en van gezinnen tot stellen.

Geldproblemen worden vaak zichtbaar wanneer gebeurtenissen plaatsvinden waarbij het inkomen ineens minder wordt. Denk aan: ontslag, een scheiding, een partner die langdurig ziek wordt of overlijdt. Vaak passen mensen hun uitgaven dan niet meteen aan aan de nieuwe situatie. En hebben ze te weinig spaargeld achter de hand om dit op te vangen. Zo kunnen schulden ontstaan.

De gevolgen van schulden zijn groot: bijvoorbeeld voor de gezondheid (mensen gaan niet naar de dokter omdat zij de kosten niet kunnen betalen) of voor het sociale netwerk (mensen trekken zich terug uit schaamte). Ook heeft de schuldproblematiek invloed op het werk: werknemers met schulden zijn tot negen dagen vaker ziek en hun arbeidsproductiviteit ligt naar schatting 20% lager.

Alle reden dus om met medewerkers/cliënten in gesprek te gaan over geld. Maar praten over geld doen we vaak niet zo makkelijk. Daar kunnen deze dialoogkaarten bij helpen.

Tips voor gebruik

- De ideale groepsgrootte is maximaal acht personen, inclusief begeleider. Een grotere groep is uiteraard mogelijk, maar dan kan het zijn dat niet iedereen goed aan bod komt.
- Zorg voor een goede gespreksleider. Dit kan bijvoorbeeld de leidinggevende zijn of iemand van HRM, maar ook iemand van HRM. De gespreksleider houdt in de gaten dat iedereen goed naar elkaar luistert en respect voor elkaar heeft, vraagt door en vat samen wat er besproken is.
- Er zijn zes kaarten. Op de voorkant staat een situatie of stelling met een aantal vragen. Op de achterkant staat een korte toelichting. De onderwerpen van de kaarten zijn:
 - Praat jij over geld?
 - Hoe vaak komen geldproblemen voor?
 - Hoe ontstaan geldproblemen?
 - Hoe kun je omgaan met tegenvallers?
 - Wie staat er weleens in het rood?
 - Wat is jouw wens?
- Kies vóór het gesprek de onderwerpen die je wilt bespreken en lees ze goed door. Het is te veel om in één gesprek alle kaarten te gebruiken. Geef de deelnemers de ruimte om te reageren op de vraag die op de voorkant van de kaart staat en om te reageren op elkaar. Gebruik de toelichting op de achterkant van de kaart zo nodig als handvat. Ook kun je bij het bespreken van de onderwerpen filmpjes uit het programma 'Tel je geld' laten zien. Kijk op www.oefenen.nl
- Bedenk hoe je verder aan dit onderwerp aandacht wilt besteden.

Knip de 4 kaarten langs de rode stippellijnen uit en vouw ze doormidden

ACHTERKANT KAART

Toelichting

Veel mensen voelen zich ongemakkelijk om over geld te praten. Het is vaak een taboe.

Door dat gewoon te zeggen, wordt het vaak al makkelijker om het er over te hebben.

VOORKANT KAART

Praat jij over geld?

Veel mensen praten niet graag over geld zaken als sparen, lenen, vaste lasten, uitgavenpatroon, etc.

Vragen:

- Vind jij het moeilijk om over dit soort geldzaken te praten?
- Wat maakt praten over geld lastig?
- Waar zou je over willen praten?

ACHTERKANT KAART

Toelichting

Een op de vijf van de Nederlandse huishoudens heeft geldproblemen.

Omdat weinig mensen er over praten, is dit vaak niet bekend. Maar iemand met financiële problemen staat dus zeker niet alleen.

VOORKANT KAART

Hoe vaak komen geldproblemen voor?

Veel mensen hebben geldproblemen.

Vragen:

- Hoe vaak denk jij dat het voorkomt dat huishoudens schulden hebben?
- Ken jij mensen met geldproblemen?

Toelichting

Geldproblemen ontstaan vaak bij gebeurtenissen als: scheiding, overlijden van de partner, langdurige ziekte (van de persoon zelf of de partner) of ontslag. Allemaal gebeurtenissen die iedereen kan overkomen.

Mensen zonder spaargeld zijn veel kwetsbaarder. Het is slim om geld achter de hand te hebben voor dit soort situaties.

Hoe ontstaan geldproblemen?

Geldproblemen ontstaan vaak niet zomaar. Er gebeurt iets in iemand zijn leven waardoor hij (of zij) minder geld ontvangt. En er bijvoorbeeld onvoldoende spaargeld is om dit op te vangen.

Vragen:

- Door wat voor soort gebeurtenissen kun je minder geld ontvangen?
- Zou jou dit ook kunnen overkomen?
 - Wat kun je doen om dan niet in de problemen te komen?

Toelichting

Veertig procent van de Nederlandse huishoudens heeft onvoldoende buffer om een financiële tegenvaller op te vangen. Bijvoorbeeld een wasmachine die stuk gaat. Deze mensen lopen een risico op schulden.

Hoe kun jij omgaan met tegenvallers?

Stel: je wasmachine gaat opeens stuk en kan niet meer gemaakt worden.

Vragen:

- Heb jij voldoende geld om meteen een nieuwe wasmachine te kopen?
- Waarom wel (of niet)?
- Wanneer niet: wat doe je dan wanneer de wasmachine stuk is?

Knip de 4 kaarten langs de rode stippellijnen uit en vouw ze doormidden

ACHTERKANT KAART

Toelichting

Wanneer iemand regelmatig rood staat, kan dat een signaal zijn dat hij of zij niet goed met zijn geld omgaat of dat er te weinig geld is om alles te betalen.

VOORKANT KAART

Wie staat er weleens in het rood?

Ongeveer 20% van de Nederlanders staat regelmatig in het rood. Dit betekent dat ze meer geld uitgeven dan zij ontvangen.

Vragen:

- Wat kun je doen wanneer je in het rood staat?
- Hoe kun je het voorkomen?

Kenniscentrum
inclusieve en sociale
werkgelegenheid

ACHTERKANT KAART

Toelichting

Sommige dingen kun je meteen kopen. Voor sommige dingen moet je eerst sparen. Mensen die goed met geld omgaan kunnen dit plannen en uiteindelijk ook kopen.

VOORKANT KAART

Wat is jouw wens?

Iedereen heeft wel een wens, iets dat je heel graag wilt kopen. Daar moet je soms voor sparen.

Vragen:

- Waar spaar jij voor?
- Hoe pak je het sparen aan?

Kenniscentrum
inclusieve en sociale
werkgelegenheid